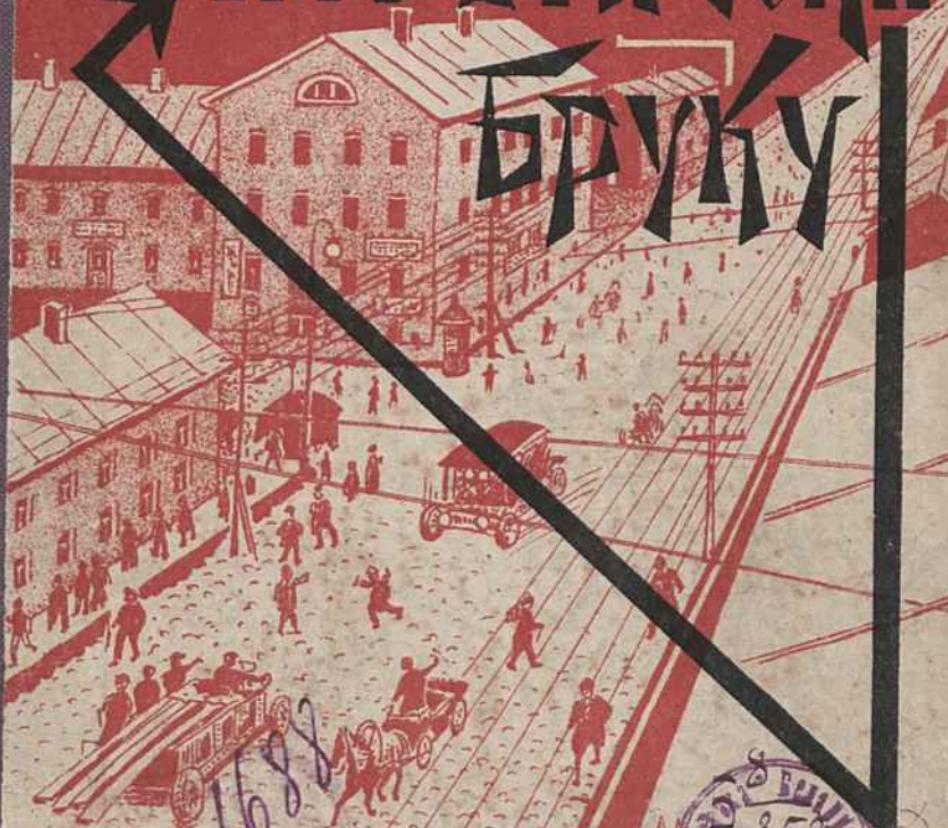

Ба 45423

А. АЛЕКСАНДРОВІЧ

ПАДЕЛАРУСКІМ ФРУНЦУ

ДЗЯРЖАУНАЕ ВЫДАВЕЦТВА БЕЛАРУСІ

МЕНСК - 1925

Aleksandrovic, A. M. TCCQ. Nr. 366.

ac
2/22
Belařuskim bruku.
Minsk-1925 god.

Über die weißruthenische
Fahrstrasse.
Minsk-1925.

886

Ба 45423

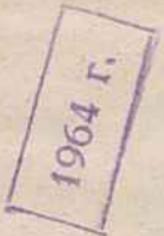
90
908X

А. АЛЕКСАНДРОВІЧ

ПА БЕЛАРУСКІМ БРУКУ

Б 45423
1964 г.

1994 г.
Мінск

Дзяржаўнае Выдавецтва Беларусі
Менск — 1925

25. u 4. 2009

БДВ № 33. Галоўліт № 5384. 2-я дз. друк. Зак. № 344.
Друк. у ліку 3000 экз.

А. АЛЕКСАНДРОВІЧ

РЫТМ ГОРАДУ

Литовский Рим

Был когда-то в Литве
кому-нибудь пессимисту
приводил в пример
литовский Рим.

Ничто не огорчало Рим,
и бывало до синевы синя
все восседали коницах земли
и речей у пограничных ворот
Самоцвета земли Германия.
Романы сидели вони как гномы
тысячи, добрыми глазами
Громили свой Античный
Запад, превозглашали
Зарю, речь которой

МЕНСКІ РЫТМ

Тым кажу,
каму наша песня чужая;
праводжу мяжу,
пачынаю.

Нырай, фабрычны дым,
у дрыжачую сонную сінь,—
развясёлы юнаці уздым
пачуеш у песнях машын!
Прыкры табе гэты дым?
Точыць сэрца тваё, як туман?
Нырай, фабрычны дым!
Расьцілай свой дыван...
Зывіні, съпей малады!
Завод, бі ў барабан!

Дым гэты нашых фабрык
праглыне далікатныя вочы.
Страшна?

Сэрца дрыгвою рагоча?
А як чорныя, хворыя фарбы
ліжуць твар рабочых,
вам ня цікава?

Што? гэта зброд съмяцьця?
Гудзіць, гудзіць навальніцай
аблава
за паясьніцай
жыцьця.

А вечар кадрыль адбіае,
пеніцца вуліцы звон.
Вечар прысеў і съпявае
на рамах фабрычных вакон.

І гэтая песьня вам страшна?
Бі ў барабан, завод!
Дым выганяй на пашу
на шырокі простор-небазвод.

Есьць такія, што ў блеску золата,—
галава, як і грудзі, наўсъцяж.
І прыкра ім, што съпеў молата
Беларусі Савецкай — наш!

Эх, родная, сталь-машина,
Беларускай рабочай зывіні!
Песьня тваёй хвіліны
вылівае жалезныя дні.

Хлопцы з дзіцячага дому
купацца ішлі грамадой.
Беларускай зьвінелі, вядома!
Ня ведалі лепшай, другой.

Рабочы вышаў з хаты,
радасць кіпіць у грудзёх.
— Зъмена, зъмена багатая,—
думка прабегла ў вачох.

Селянін на рынак ехаў,
каняку спыніў і слухае.
Вочы дрыжаць пацехай,
сэрца ўзыняло завіруху.

А хлапцы паскідалі кашулі:
сонца ліжа іх жоўтыя плечы.
Разъвясёлую песнью загнулі
весела, съмела, карцеччу...

Не спадабалася песня дзяўчыне,
павярнулася раптам назад.
Беларуская песня ня згіне—
ёй зъвініць новых дзён варстата!

Ой, ня знайдзеш ты скора бярлогі,
 сутарэнъня табе не дадуць!
 Улетку насыцяць разлогі...
 Шчэ ня вывелі ўсю лебяду.

Гуляй! прытулак слаўны:
 сад, бульвары, сквер.
 Але і тут беларускай забаўнай
 успорыць цябе піонэр.

І пальлецца песня звонкая
 ды над вольнай над нашай старонкаю.

Мо сэрца і б'е завірухай?
 Але тут хоць ня хочаш, а слухай:

„А ў бары, бары
 тры дарожанькі“...

АБРАМ

У цёмным, сырым сутарэньні,
жыве адзінокі Абрам.
Ой, ня раз зъбіраў сълёзы у жменю.
Ой, ня раз начаваў ля крам...

Да вечару, з самага ранку,
ў гарачы ліпнёвы час
Бутэлькай, а хочаш шклянкай
прадае лімонны квас.

Паклічуць купцы з „ятак“,—
на работу наймецца Абрам:
на паласе сячэ цяляты,
і ня ходзіць тады ён ля крам.

Ня крычыць у бурлівым рынку;
„папера—съмерць для мух“,
і чэрствую хлеба скарынку
ня ходзіць прасіць у „круг“.

Вясёлы стаў, ён ведае,—
У кішэні будзе рубель.
Увечары пойдзе, сънедае;
У думкі кідае сябе.

— У полі зьвінелі калосься,
як гораду песня падпольля...

Цяжка, ой, цяжка жылося
Беларусі пад няволяй.

Польшчы рука
у Менску слаўным
панавала,

а Сьвіслач рака
так забаўна
злавала:

Б'е ў берагі,
уздымуючы гул,
скрыгоча:

Што, пан дарагі,
падстаўляе нагу
рабочы?

Дзяржыся!..
Сьвіслач кіпела
няволяй.

Гэй, раступіся!—
гудзела
падпольле.

Панства выла:—
ламаюць
засовы.

і Беларусь радзіла
Кастрычнік
Ліпнёвы!

На вуліцах съягі разеюць,
над вокнамі ўзломаных крам...
Ня відаць Абрама, дзе ён?
Што цяпер робіць Абрам?

Яму справілі з блудам заручыны,
уцякаючы ўланы-зъвяры.
І Абрам як-бы атручены...

З ім ня хоча ѹ жыцьё гаварыць,—
яго хваляй сваёю глынула
і пусьціла з пакатай з гары...

У Абрама ѹ грудзёх мільганула:
дачку сваю адшукаць,
а дачка ѹ разгул нырнула,—
ёй сорам Абрама знаць.

Вочы ўзыме маланьнем Абрам
у бязбожную высь-небазвод:
Ну і просіць:—святы Аўраам,
дай дажыць сваіх год без клапот.

А маліцца, адзеўши талесы,
не хадзіў Абрам у школу
і ламае, ламае пальцы,—
час настаў невясёлы.

А дачка—сэрца чуткае,
вочы—палаючи мак.

Ня кажуць—яна простытутка,—
па каханью, дык гэта так...

Ой, нядобрыя йшлі пагудкі,
ў сэрцы кожнаму ёсьць цеплата.
Дзяўчыны сэрца чуткае,
а ў галаве пустата.

Не зразумець ёй жыцьцё змаганьня,
не зразумець ёй бурлівы завод.
Ёй прыемна там, дзе каханье,
дзе перысты лоскат згод.

Дзе „романс мілагучны сопрано“,—
запяе пра вясновыя дні.
Дзяўчыны сэрца саткане
кудлачыць каханья агні.

Дык пашто-ж ёй знаць бацьку Абрама?—
ёй жывеца з размахам,—наўсцяж.
Ёй знаёым сталі брамы,
ёй знаёмы стаў грубы марш.

Успомніла бацьку—вядома,
але позна яго не спаткаць.
І ў завулках блукае бяздомкам,
сэрца... сэрца за гроши мяняць.

Пра такіх, пра жыцьцё разгоннае
песьня з рабочых хат
цяпер разъліваецца звонам
на свой рабочы лад:

— „Ды ляцяць міскі ды сталіцы“,
немец ходзіць ля спадніцы.

Ой люлі, ой люлі,—
дзеўку замуж аддалі.

Дзеўка, немкаю як стала,
панямецку загуляла.

Ой люлі, ой люлі,—
з Менску немцы уцяклі.

Дзеўка ные, дзеўка плача:
— прападзі ты, доля-кляча!

Ой люлі, ой люлі,—
паны польскія прышлі.

Зноў жыцьцё, і зноў забавы,—
дзеўка мысьліць аб Варшаве.

Ой люлі, ой люлі,—
і палякі уцяклі.

Як знаёмы сталі брамы,
дык і ўспомніла Абрама.

Ой люлі, ой люлі,—
косыці бацькавы згнілі.

Дзеўка плача, сълёзы роем:
— эх, жыцьцё маё ліхое!..

Дзяўчыны—сэрца чуткае,
вочы—палаючы мак.

Кожны знае—і гэта ня чуткі,
што Абрама дачка прастытутка;
і съмяяліся ёй проста так...

Толькі Менск бурапеніць, разе,
зъмітае асколкі съмяцьця!
Ен зъдзейсьніць заводаў ідэі
на крыгах старога жыцьця.

БАЧУЩАЯ
ЧАСТЬ
ІІІ

УСЕВАЛАДУ МАКАРАВІЧУ
ІГНАТОЎСКАМУ

* * *

Бурапеніў, буюніў па бруку
вечар—ліпнёвы гармонік.
Вецер у вокны стукаў,
зьвінелі падковамі коні.
Вуліцы гулам абліты,
пагоні ўздымалі машыны.
Афішы—плякаты—вітрыны:
даклад—лекцыя—мітынг...

* * *

Загуляла чырваньню ўзвышша,
закуваў партызан—кулямёт.
Вечар хоць з сілы і вышаў,
а съціскаў агнявы палёт.
Бурапеніў, бегаў босы
вечар—бунтар-гарманіст,
бурапеніў, ня то што проста
са стрэхамі дождж гаманіў.

* * *

Крыльлі апёк „бялы ожал“,
памкнуўся крычаць, але змоўк.
Змоўк, бо вінтоўкай стрыножкы
стары партызан—Воўк*).
Вышла з падвалу падпольле—
Беларусі Вольнай быць!
І вуліцы сталі полем
зывінець агнём барацьбы.

У рышткох мінулае тае...
Новым—юнацкі гоман.
Беларусь маладая, вітаем
мужыка-комуніста—наркома.

10 лістапада 1924 г.

6 45423

*) Воўк—пры палякох падпольная клічка ў. А. Іваноўскага.

АНАТОЛЮ ВОЛЬНАМУ

За вакном мітульга сыпучая,
вечер съвістам у хату просіцца.
З-за лахмоцьцяў месяц змучаны
ды на п'яніцу-ночку косіцца.

А па вузкіх, брудных вуліцах
ліхтароў съвет цалуецца з лужамі.
Вакеніцы да съцен бліжай туляцца,—
вось мо' вечер сарваць і ня здуjae...

...Эх, гульбішчам такім я прыяцель,
разам з ветрам зрываў-б вакяніцы,
бо такою гульнёй-багацьцем
успаміны ў грудзёх крынічаць...

ПЕСНІ ВІСКІ І ЧАЛРНІХ

ЛЕПШ НЯ СУНЬСЯ...

Сонца, ты любіш купацца па стрэхах,
любіш сесьці на згніушым крыжы.
Ведай, толькі кажу я ня съмехам,
лепш ня сунься са мной на нажы.

Глянь само: ну, як мне не злавацца?
абняло крыж, струхнелы, як пень...
Без съятла, бачыш, людзі за працай,—
горне іх бяспрытульны ценъ...

Мае грудзі съціскаюцца туга,
злосьць скрыгоча цябе разьбіць.
Але я, як і ты, валацуга,
а працоўным буду служыць.

І ты лепш съятла шчырай жменяй
кінь глыбей у жыцьцё, ня блудзі...
Скажа «дзякуй» табе сутарэнъне,—
разам вільгаць страхне з грудзі...

Ганарыщца ня варта бліскам;
ёсьць-жа шляхта,—пашто адбіраць?
Ты зірні толькі ў нашыя казкі,
прывітаеш плячмі гэтую раць...

Дык пакінь ты лізаць фарбу стрэхаў,
кінь туліць да сябе крыжы.
Калі-ж не, дык кажу я ня съмехам,
лепш ня сунься са мной на нажы!..

БІЛУЧА ВІНІШНА

ДРУКАР

І дзень і нач дрыжыць ліхтар,
съвінцовы пыл у вокны звоніць.
Над касай весела друкар
трымае літары ў далоні.

Кладзе ў радкі, бы мосьціць брук:
за словам, слова; так артыкул
Вясёлай песньяй творыць друк,
але баліць рука-матыка.

І дзень і нач машынаў гул
цалуе горача рабочых.
Таму руку, таму нагу
прыцісьне й радасна рагоча:

—Станок заменіць соткі рук,—
што робіш нач, ён дасьць хвілінай...
Гэй ты, крылаты вольны друк,
цябе вітаю я, машына!

Студзень 1924 г.

ПЕСНЯ ВЁСКІ Й ФАБРЫЧНЫХ СТАНКОЎ

У полі зялёнаю ноччу
жалейкай зывіняць агні.
А ў горадзе песнью рабочым
на колах пяюць рамяні.
Машына песньяй госкае,
стружкі кідае наўкруг,
каб хутчэй, хутчэй у вёску
паслаць сталёвы плуг.
Заўсёды: позна, рана
крынічыць фабрычным жыцьцём.
Каб хутчэй машына-дynamá
разъліла свой съпей над сялом.

Селянін і рабочы, дарога
ірацярэблена вамі адна!
Прамінулі часы убогія—
сёньня ў восені наша вясна.
Ні Пятро, ні Ільля аружжам
тваё поле ўбяруць аксамітам.
Ты ня богам, вёска, акружана,
а сваёю рукой працевітай...
Помнім, помнім прыжмураны Ленін
табе, вёска, сказаў:—дай руку!
І сёньня машынай праменьні
ў тваім сэрцы радасьць друкуюцы!

Свае хаты аздобіш снапамі,
 вёска, съята тваё, твой звычай!
 Сваю працу сваімі рукамі—
 зьбірай, вёска, у свой Ураджай!
 Ты съяткуеш, съмяюцца вочы,
 каласіцца вясковы сход.
 Я вітаю цябе—ад імя рабочых
 падарункам трактар паслаў завод!
 Хай у сто звонаў зялёны гоман
 разъліваюць калосьці палёу.
 Крок за крокам ідзём у жыцьцё мы
 з песніяй вёскі й фабрычных станкоў!

БАЦЬКАВА РАДАСЬЦЬ

Гэй шыпі, съявай, машина!
 Весялей гудзі, кацёл.
 Сёньня съята, съята сына—
 залічыўся ў комсамол!

Сёньня сходка фаб'ячэйкі,
 хлопцы—проста ў іх агні.
 Эх, сталёвая жалейка,
 маёй радасьцю зьвіні!

У віхуры, ў завірусе
 ды фабрычнага жыцьця.
 Комсамольцам Беларусі
 стала роднае дзіця.

І на фабрыцы рухомы
 малады мой качагар
 выбран членам фабзаўкома,—
 весяліся ў домне жар!

Бацьку-ж, радасьці хвіліна,
 ў сэрцы шчасьця сытны стол.
 Гэй, шыпі, съявай, машина,
 ў тваіх съпевах—комсамол!

ПАДПОЛЬЛЮ

У глыбі, дзе сеткай карэньні,
комсамольцы выкоўваюць волю.
— Прынясе, прынясе вызваленне
комсамол Беларусі падпольлю!

Падпольле—дзіця рабочых!
Віントука—штык—наган...
Стальлю звоніць друкарня ноччу,
адбівае паўстаньня плян.

А на вуліцах панская варта—
ня нырне ў сутарэнье жыцьця!
Ёй ня ведаць, што там не на жарты
змагаецца волат—дзіця.

Эх, зможам мы паншчыну, зможам!
Съмерць прыгорне яе ў свой прыпол;
без дарогі пашле ў падарожжа,
размахнуўши з пляча—комсамол!

внілак індэзія б , ж . ужыўш
котэ жытка ціазвиш юндаю .
акішак . паваліц . паша . пеш
Ілюзія — хвоято . хвоят .

БУДУ ПІОНЭР!

Быў дзіцём, жыцьця ня бачыў,
стала лепш—і ён цяпер:
— Гальштук дай мне, няйначай,—
буду добры піонэр.

Падрасту і ў комсамоле
папрацую—й яшчэ як!
Палюбіў я ў нас, у школе
комсамольскі маладняк.

А як вырасту, дык сільны
у Нашу армію пайду.
Беласток, Гародню, Вільню
я да Менску прывяду.

Я дзіцё машын, заводу;
працу моцна я люблю.
Каб жылі сяляне ў згодзе,
самажнеяк нараблю.

Есьць-жа хлопцы, як вароны,—
то на плошчу, то на сквер.
А мне гальштук дай чырвоны,
буду добры піонэр!

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ

Съмела ўперад дружным съпевам!..
Раз! Два! Левай!

Шлем, шынэль, штык, патроны...
Дружна ўперад, полк чырвоны!

Барабанам рytмы нашы.
Наш задор у звонах марша.

Гэй, разгонны полк чырвоны,
час прышоў! Раўняй калёны...

Ўзвод за ўзводам, крок за крокам,
дружна ўперад! Фронт шырокі!

Трубіць цемра брудным тронам,
стройся! стройся батальёнам!

Цемра туліцца ў шынэлях...
Зможам, Ленінскай шрапнэляй!

Гэй, разгонны полк чырвоны,
час прышоў! Раўняй калёны!

Съмела ўперад дружным съпевам!..
Раз! Два! Левай!...

САМАЛЁТ

М. Маразоўскаму.

Плыві, плыві, наш самалёт
вышэй, вышэй што-год!

* * *

У сінім бяздоныні пагоня
самалёта за самалётам.

Дзяржава — крылатая коньніца,
„Беларусь“ узьнялася, гоніцца!
І хмарай — чырвоныя крылья,
баявы атрад — эскадрылія.

Самалёт „Беларусь“ кружыцца,—
сілу памераць, падужацца.
Чуеш? схватка! звоняць
кулямёты за кулямётамі.

У сінім бяздоныні пагоня
самалётаў за самалётамі!

—

НОВЫ МЕНСК

Вечны гул ня спыняе лізаць камяніцы,
вочы глытаюць рэкламы вітрын.

Гадзіньнік—спакойна на менскай званіцы
б'е глухім звонам дванаццаць гадзін.

Як зъяры, песьняй сталі скрыгочуць машыны,
блудніцай бегае сонца ля съцен.

Скрага-жыцьцё, каб ня страціць хвіліны,
Конна імкнецца шукаць сабе зъмен.

Акрываўленай хваляй Менск складкі на твары
змыў з сябе, стаў разъясёлы юнак.

Песьняй крынічыць! Забаўна штукарыць.
Гудзіць у грудзёх яго Нёмнам вясна.

Спалоханы вецер таемна па стрэхах
за комін прысядзе, коса зірне.

Сонца съятла жменю кіне ў прапарэху
волату Менску, а разам і... мне.

Баяцца яго, бо падчас бурапеніць;
вуліцай глянь—шмат хто носіць сіняк.
Адстанеш—заменіць съвінцоваю зъменай!
О, Менск, ты і я—маладняк!

МАЯ КАЗКА

БІЛОРУСЬКА СЛАВА

Тончайші міфи народу
Софійські фольклористи
Малюкін, Ковальчук, Кінчук
Кінчук, Кінчук, Кінчук

Літературна та художня книга

Літературна та художня книга
Літературна та художня книга
Літературна та художня книга

Літературна та художня книга
Літературна та художня книга
Літературна та художня книга
Літературна та художня книга

З ПОЭМЫ „МАЯ КАЗКА“

* * *

Топчацца вечар па вуліцы,
скрыпіць стаптаны сънег.
Мінулым маці прытуліцца;
нашу казку раскажа мне:

—Студзень. Шосты год.
Дваццатае сталецыце.
Водзе ў карагод
голад свае сеци.

Холадна. Мароз.
Узор на вокнах віўся...
Сынку добра рос,—
у час цяжкі радзіўся.

Помню той вечар,
вечер ня выў.

Шукалі за печчу
святое травы.

Малілася хата...
Ў пашане спас...
— Будзе багаты,
ў шчасльвы час...

Балюча затросцься
бацькавы твар.
Цяжка жылося,
мацнеў цяжар.

* * *

І ў гэты вечар
і вечер ня выў,
і сънег карцеччу
у вочы ня біў.

У горадзе звонка:
вітрыны, агні,
гудзяць беспрассонку
і ночы і дні.

Вясёлы на браме
чырвоны ліхтар.
Шырокая крама,
жывы тавар.

Са звонам ізвозчык
гоніць з гары,
вярбуюць на плошчы
у кіно ліхтары.

Аркестра склікае
ў кафэ-рэсторан.
Тракцір забаўляе
песьняй цыган.

* * *

І ў гэты вечар
і вецер ня выў.
А вочы карцеччу
кідаў гарадавы...

Глуха ў завулках:
бяднота, гальлё.
Лахмоцьце прытулак
падпольлю дало.

Ні хлеба, ні сала,—
галодная съмерць.
Рабочы ў падвалах
выкоўвае съмерч.

І рвецца з подпольля:
— далоў царскі стан!
Ня будзе Менск болей—
кафэ-шантан.

* * *

Ды, невясёла ў хаце і сёньня,
грудзі точыць бяды, як іржа.
Рукі звязаны... я ў палоне;
другі дзень ты пры мне ляжаў...

Бацька ў тракціры з сябрамі
прапівае сваё паліто...
Бывае, сваімі рукамі
задушыць быў цябе гатоў.

Цярпелі нядолевы кпіны,
жылі кропляю бруднай расы.
Дачакалі-ж вальнейшай хвіліны
сівия мае валасы.

* * *

Заўсёды клумкі клопатаў,
сълёзы, бой, грызня.
Жыцьцё няслося з грохатам,
як пыл ды з-пад каня.

Вадой! і сталі-б съвежымі
зігзагі вуліц,—шлях.
Жыцьцё такое-б з вежаў мы,—
ўгнаілася-б зямля!

Але съціскала гора нас,—
тупой сякеры сталъ.
І так жыцьцё замораных
душыла ўржою хваль.

На фундаменте
кафедральнага храма

жыліндең түркі мәдениетінен
алған жаңынчылық шебер
мәдений мәдениеттегі үлесінде

* * *

Задуменны, нібы вучоны,
па вуліцах бацька блукае.
А ў завулку тракцір разгонны
разгулам яго заклікае.

Не працуе, працы—нічога,
дзе мага яго вочы лезуць.
Раз п'яны страсануў гардавога,
страсануў, пяочы марсэльезу.

Судзілі. Сядзеў. Вышаў.
А ў сэрцы кіпіць непагода...
Кароткія-ж ніткі зацішша
увосені шостага году.

* * *

Пеніцца сэрца фабрык,
кіпіць прыгнечаньня вар.
На тварах бунтарскія фарбы,
ля домны злue качагар!

Не здарма-ж быў і бацька з рабочых
з помстаю слухаў „лісткі“...

Съляпою, абдрыпанай ноччу
ўляцелі да іх кryжакі.

І толькі праішла хвіліна,
„вялікай дзяржавы сыны“:
бацьку далі дамавіну,
яго сябрам — кайданы...

* * *

Журбу мінуўшчына будзіць,
мінулым намоклі скроні...
На твары матчыным сёньня
ценъ успамінаў блудзіць.

Маю казку мне расказала...
— Больш ня ведаю бацькі свайго!
Праўда, яшчэ расказала
нядолю жыцьця свайго...

Ч У Ж Ы Н А

Цікава відомість про панчоху
в Україні. Відомо, що панчохи
в Україні були виконані з
вовни та вінілью.

Мороз лягав, снігопади настали,
Людина відчула потребу в одязі.
Від чистини відійшла віді місця
від трохи відморозу бототи.

І відійшла, відійшла від місця
могил, і зберегла її віді місця
Від костів якої після довгих
відсутніх наявні — панчохи!

І відійшла, відійшла від місця

...І тчэ забыўшыся рука,
Замест пэрсідзкага узору,—
Цьвяток радзімы васілька.

Максім Баідановіч.

НА МАГІЛУ
МАКСІМА БАГДАНОВІЧА

I

Павевы праменъняў на скалах
прасьпелаю ласкай дрыжаць,
а ў грудзёх маіх злавала
вечарынкай калючай імжа.

Мора плещча халодным звонам,
ліжа пырскамі бераг круты.
Ня зьвініць тут зялёны гоман,
не трасуцца лазой балаты.

То шэрай, то сіняю хваляй
мора твар свой прыкрые й злое.
Б'е навалай, асінай дрыжалі
на хвалях чаўны... Зальле!..

Зальле зьвярына, замучыць,
валам съпяе съмерці вальс.
Палошчаць чаўны, як анучу,
плошча сініх хваль.

II

Падплывай, пароход, на бераг!
Дай гудок, і якар нырне.
А кудзеляй туман, як нерат,
сваёй вільгацьцю мучыць мяне.

Пароход атуляе цемень.
Вечар, пяшчоты кінь!
Скора ўбачу жывыя карэнныі,
залатыя агні-маякі.

Мае думкі хваля калыша,
калыханку бурай пяе.
Змоўкні, мора, як сіняе ўзвышша,
акуніся ў думкі мае...

З тэй пары прамінулі гады...
Ну, хутчэй, хутчэй, пароход!
Тут памёр наш пясьніар малады
у Той Самы Сёмнаццаты год.

III

Ой, за Ялтай, у полі,
 сярод Крымскіх гор
 шырокі курган магілы.
 Сонца сваволіць,
 тчэ жоўты узор,
 і вецер гуляе пылам.

Кіпарысы, каменьні,
 цыкады, крыжы,—
 шырокі курган магілы.
 Нявольніца калені
 сагне й пабяжыць,
 і знова жыцьцё застыла.

Ой, неба муліць
 каўнер Крымскіх гор;
 сонца Ай-Петры спавіла.
 Ня чую зязюлі,
 не яе перабор
 над вялікай, забытай магілай!

IV

Страшыць навальніцай
 з-за горных съцен
 Крым.

Чорная табліца:
 „Студэнт Максім“...

* * *

Хвілінай, толькі хвілінай
 заіржала сэрца жалем.
 Ой, ня ласкай віталі Максіма
 праменьні далёкай чужыны.
 Сыціскае яго суглінак,
 ветры грудзі стапталі...
 Хвілінай, толькі хвілінай
 заіржала сэрца жалем.

19 жніўня 1924 г.

Ялта.

З В М Е С Т

Стар.

Рытм гораду

Менскі рытм	7
Абрам	12
.. (Усевалоду Ігнатоўскаму)	18
.. (А. Вольнаму)	20
Лепш ня сунься	21
Друкар	22
Песьня вёскі і фабрычных станкоў	23
Бацькава радасць	25
Падпольлю	26
Буду піонэр	27
Чырвонаармейская	28
Самалёт (М. Маразоўскаму)	29
Новы Менск	30

Мая казка

З поэмы „Мая казка“	33
-------------------------------	----

Чужына

На магілу М. Багдановіча	43
------------------------------------	----

1870

Бел. письмо
1097

а ЦАНА 30 кап.

0-10

80000003118961

✓

